

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันวงการไม้ดอกไม้ประดับโลกมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2542 มีมูลค่าการส่งออกของประเทศทั่วโลกประมาณ 3 แสนล้านบาท โดยประเทศเนเธอร์แลนด์ มีมูลค่าการส่งออก 1.5 แสนล้านบาท ส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 16 ถือว่าเป็นอันดับ 1 ในเอเชียมีมูลค่าการส่งออก 2,259 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้ (โอพาร, 2544) ที่ผ่านมาชนิดของไม้ดอกและไม้กระถางที่ได้รับความนิยมในประเทศส่วนใหญ่เป็นชนิดที่ใช้กันอยู่ในต่างประเทศ เช่น กุหลาบ คาร์เนชั่น เบญจมาศ พิทูเนีย กลีอกซิเนีย ฯลฯ (อดิศร, 2541) ส่วนไม้เมืองร้อนมีแนวโน้มการผลิตและการตลาดค่อนข้างดี และปัจจุบันนี้ได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความแปลกใหม่ ประเทศไทยนับว่าเป็นผู้ผลิตไม้ดอกเมืองร้อนที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยเฉพาะกล้วยไม้ หน้าวัว ไม้ตัดใบ และ ไม้หัวต่างๆ เป็นต้น (โอพาร, 2545)

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการความแปลกใหม่จึงน่าที่จะทำการศึกษาไม้เมืองร้อนของประเทศเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านพืชสวนประดับ และให้มีศักยภาพในเชิงการค้ามากขึ้น

อัญชันเป็นพืชในเขตร้อน และเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ทั่วไปในประเทศไทย มีลักษณะเป็นไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง (กองบรรณาธิการวารสารบ้านและสวน, 2526) หากมีการปรับปรุงพันธุ์ให้มีสีดอก คุณภาพของดอก และลักษณะการเจริญเติบโตที่แตกต่างไปจากเดิม น่าจะพัฒนาเป็นไม้ดอกที่ใช้งานได้ดี

การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงวิธีการปรับปรุงพันธุ์อัญชัน เพื่อให้ได้ลักษณะเด่นใหม่ๆ เกิดขึ้น การทดลองครั้งนี้จะเน้นการกระตุ้นให้เกิดการกลายพันธุ์โดยการเหนี่ยวนำด้วยรังสี และการใช้สารเคมีซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ทั่วไป (สิรินุช, 2540; อดิศร, 2539) นอกจากนี้การศึกษานี้ยังได้ทดลองหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อชักนำอัญชันที่เลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อให้สามารถเกิดเป็นยอดซึ่งสามารถนำไปชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ในสภาพปลอดแก้ว และขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณต่อไป

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้น่าจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตอัญชัน และพืชอื่นในเชิงการค้าได้ในอนาคต